

PROCES -VERBAL nr. 1

al ședinței ordinare

a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud (CRD Sud)

25 septembrie 2015

or. Cimișlia

ora 10.00

Prezidează: **Dna Maria Culeșov**, director Agenției de Dezvoltare Regională Sud.

Total membri ai CRD Sud: 32 persoane

Prezenți: 31 persoane;

Absenți: 1 persoană.

Invitați:

DI Vasile Bîtca, Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor;
DI Anatol Usatfi, Viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor;
DI Valerian Bînzaru, Director Direcție Generală Dezvoltare Regională;
DI Sergiu Cecan, Șef Direcție Relații cu Instituțiile de Dezvoltare Regională;
Reprezentanții GIZ Moldova;
Reprezentanții "Gazeta de Sud";
Reprezentanții "Pro Media Cimișlia";
Reprezentantul Teleradio Moldova.

Dna Maria Culeșov, director Agenției de Dezvoltare Regională Sud (în calitate de moderator pînă la alegerea președintelui CRD Sud), a salutat prezența și a prezentat ordinea de zi a ședinței ordinare CRD Sud.

Ordinea de zi:

- I. Cu privire la alegerea președintelui și vicepreședintelui Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud**
- II. Cu privire la desemnarea reprezentantului sectorului privat în Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale**
- III. Cu privire la asistența acordată de Guvernul Germaniei în procesul de implementare a politicii de dezvoltare regională în Republica Moldova**
- IV. Rolul și atribuțiile CRD Sud în realizarea obiectivelor de dezvoltare regională**
- V. Rolul, atribuțiile și activitatea curentă a ADR Sud, în scopul realizării obiectivelor regionale și naționale de dezvoltare regională**

Dna Maria Culeșov, director ADR Sud, a propus aprobarea agendei.

Au votat:

Pro - 31

Impotrivă – 0

S-au abținut - 0

Se aprobă ordinea de zi a ședinței CRD Sud.

Dna Maria Culeșov, director ADR Sud, a menționat, că este o zi deosebită, și astăzi are loc prima ședință de constituire a celui de al treilea Consiliu Regional pentru Dezvoltare Sud și a numit componența nominală a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud, care a fost actualizată în urma expirării mandatelor membrilor precedenți și alegerilor locale generale. Astfel, în actuala componență sunt incluși 32 de persoane, câte 4 persoane de la fiecare raion:

1. Președinții de raioane.
2. Primari, delegați de către asociația primarilor, din fiecare raion.
3. Reprezentanții sectorului privat – câte un reprezentant din fiecare raion
4. Reprezentanții societății civile – câte un reprezentant din fiecare raion.

Reprezentanții sectorului privat și reprezentanții societății civile au fost selectați în urma concursului, desfășurat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor.

Dna Maria Culeșov, director ADR Sud, a oferit cuvântul dlui **Vasile Bîțca**, Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor.

DI Vasile Bîțca, Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a salutat prezența și a menționat onoarea participării la ședința dată. Totodată, ministrul a declarat că politica de dezvoltare regională constă în realizarea dezvoltării social-economice echilibrate și durabile pe întreg teritoriul Republicii Moldova, prin corelarea eforturilor în cadrul regiunilor de dezvoltare. Consiliul Regional pentru Dezvoltare Sud este responsabil de implementarea politicii de dezvoltare regională în regiune și de aprobarea documentelor strategice în domeniu și a Planurilor de acțiuni pentru implementarea acestora.

În baza Regulamentului Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud, de către Minister a fost stabilită data organizării primei ședințe, care se consideră ședință de constituire a Consiliului Regional.

- Doresc mult succes ședinței de astăzi și sper să avem discuții constructive și realizări frumoase.

Dna Maria Culeșov, director ADR Sud, a oferit cuvântul dlui **Valerian Bînzaru**, Director Direcție generală dezvoltare regională.

DI Valerian Bînzaru, Director Direcție Generală Dezvoltare Regională, a prezentat informația cu privire la politica de dezvoltare regională în Republica Moldova:

- Legea privind dezvoltarea regională în Republica Moldova (Nr. 438 din 28.12.2006)
- HG nr. 127 din 08.02.2008 cu privire la măsurile de realizare a Legii:
 - Regulamentul Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale;
 - Regulamentul - cadru al Consiliului Regional pentru Dezvoltare;
 - Regulamentul-cadru al Agenției de Dezvoltare Regională;
 - Regulamentul de formare și utilizare a mijloacelor Fondului național pentru dezvoltarea regională.
 - HG nr. 1305 din 21.11.2008 cu privire la componența CNCDR.

A explicat, care sunt documentele principale în domeniul dezvoltării regionale:

- Plan Operațional Regional - Plan de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională, prevăzut pentru 3 ani, care conține programele, proiectele și activitățile prioritare.

- Document unic de program - document guvernamental, elaborat în baza strategiilor de dezvoltare regională și a planurilor operaționale regionale, de programare pe termen scurt (3 ani) a implementării politicii de dezvoltare regională.

A subliniat importanța Fondului Național pentru Dezvoltare Regională:

- FNDR reprezintă sursa de finanțare a programelor și proiectelor orientate spre atingerea obiectivelor de dezvoltare regională;
- FNDR se formează din alocațiile anuale de la bugetul de stat în mărime de 1% din venituri, ca poziție distinctă pentru politica de dezvoltare regională, precum și din alte surse;
- Din FNDR în perioada 2011-2015 au fost utilizate mijloace financiare în sumă de **831,17 mil.lei**;
- Alte **165,4 mil.lei** au fost acordate de donatori.

A informat membrii CRD Sud despre repartizarea mijloacelor financiare pe regiuni:

Regiunea Nord – 290,42

Regiunea Centru - 294,14

Regiunea Sud – 246,61

A prezentat informația succintă privind rezultatele obținute în trei regiuni în diferite domenii:

În domeniul aprovizionării cu apă potabilă și servicii de canalizare:

Au fost construite:

peste 140 km rețele de apeduct și canalizare și 19 rezervoare de apă.

două stații de tratare a apei potabile (în s. Mănoilești, r. Ungheni și în or. Otaci)

două stații de epurare a apelor reziduale (în or. Otaci și în or. Călărași). .

În rezultatul implementării proiectelor au fost create condiții de conectare la servicii de aprovizionare cu apă și canalizare centralizate pentru 144 mii cetățeni din 44 localități.

În domeniul gestionării deșeurilor menajere solide:

- Au fost procurate 15 478 containere de diferite dimensiuni; 41 unități de tehnică specializată procurate, prese de balotat plastic ș.a.
- Accesul îmbunătățit la serviciile de salubritate a fost creat pentru 265 mii persoane din aria de intervenție a proiectelor.

În domeniul susținerea businessului :

- Conectarea la utilitățile publice subzonelor nr.1-3 a Zonei Economice Libere „Bălți”(drum de acces, aprovizionarea cu apă și canalizare, rețele electrice).
- Inaugurarea Incubatorului de afaceri din com. Larga, Briceni, fiind dotat cu mobilier și echipament tehnic.
- Construcția unui nou sistem de aprovizionare cu apă și canalizare intern și extern la Parcul industrial Răut din mun. Bălți.

- Inițierea lucrărilor de construcție a infrastructurii edilitare pentru Parcul industrial din or. Edineț, precum și a lucrărilor de construcție a Casei de ambalare pentru păstrare și procesare a fructelor și strugurilor în satul Costești, raionul Ialoveni.

Dna Maria Culeșov, director ADR Sud, a oferit cuvîntul dlui **Vasile Bîțca**, Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor pentru a pune în discuție subiectul referitor la alegerea președintelui și vicepreședintelui Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud.

I. S-a examinat:

I. Cu privire la alegerea președintelui și vicepreședintelui Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud.

DI Vasile Bîțca, Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, a precizat, că în conformitate cu prevederile pct. 14 din Regulamentul-cadru al Consiliului Regional pentru Dezvoltare, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 127 din 08.02.2008, la propunerea MDRC membrii Consiliului aleg din rîndul membrilor – reprezentanți ai autorităților administrației publice locale, președintele și vicepreședintele cu majoritatea de voturi ale membrilor Consiliului.

- În acest context, folosindu-mă de atribuțiile rezervate Ministerului, propun alegerea în calitate de Președinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud a dlui Nicolae Molozea, președinte al raionului Ștefan Vodă.

Întrebări și propuneri:

Dna Vera Ciuchitu, membru CRD Sud:

- Care sunt criteriile de alegerea președintelui CRD Sud?

DI Vasile Bîțca, Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor:

- Criteriile sunt: responsabilitatea, receptivitatea, să fie respectată rotația dintre raioanele din Regiunea Sud.

Dna Silvia Strelciuc, membru CRD Sud:

- Pe cît termen este ales președinte și vicepreședinte al CRD Sud?

DI Vasile Bîțca, Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor:

- Pe termen de 2 ani.

Au votat:

Pro – 26

Contra – 0

S-au abținut – 5

S-a decis:

1. Se desemnează, **DI Nicolae Molozea**, președinte al raionului Ștefan Vodă, în funcția de președinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud.
2. Prezenta decizie intră în vigoare de la data adoptării.

DI Vasile Bîtea, Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, a propus alegerea în calitate de Vicepreședinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud a dlui Ion Ciontoloî, președinte al raionului Căușeni.

Au votat:

Pro – 27

Contra – 0

S-au abținut – 4

S-a decis:

1. Se desemnează, **DI Ion Ciontoloî**, președinte al raionului Căușeni, în funcția de vicepreședinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud.
2. Prezenta decizie intră în vigoare de la data adoptării.

II. S-a examinat:

1. Cu privire la desemnarea reprezentantului sectorului privat în Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale

DI Nicolae Molozea, președinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud, a menționat, că în conformitate cu prevederile Regulamentului, Consiliul Regional pentru Dezvoltare Sud urmează să delege reprezentantul său din sectorul privat în componența Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și a propus alegerea în calitate de reprezentantul sectorului privat în Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale a dlui Vasile Petrenco, membru CRD Sud din raionul Cahul.

Au votat:

Pro – 30

Contra – 0

S-au abținut – 1

S-a decis:

1. Se desemnează, **DI Vasile Petrenco**, reprezentantul sectorului privat din raionul Cahul, în calitate de reprezentantul sectorului privat în Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale.
2. Prezenta decizie intră în vigoare de la data adoptării.

III. S-a examinat:

1. Cu privire la asistența acordată de Guvernul Germaniei în procesul de implementare a politicii de dezvoltare regională în Republica Moldova

DI Philipp Johannsen, lider de țară, proiectul MSPL, a prezentat informația succintă cu privire la asistența acordată de Guvernul Germaniei în procesul de implementare a politicii de dezvoltare regională în Republica Moldova:

Proiectul: Modernizarea Serviciilor Publice Locale (MSPL) în Republica Moldova:

- În baza negocierilor guvernamentale bilaterale Moldova-Germania Noiembrie 2009
- Durata 6 ani: 1/2010 – 12/2015
- Partener instituțional principal: Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agențiile de Dezvoltare Regională
- Bugetul “Modernizarea serviciilor publice locale”: 23.9 milioane Euro
 - Contribuția Germană - 12.6 milioane Euro (incl. 4.0 milioane Euro pentru investiții)
 - Guvernul Suediei - 5.5 milioane Euro
 - Guvernul României - 0.7 milioane Euro
 - Uniunea Europeană - 5.0 milioane Euro
 - Confederația Elvețiană - 0.1 milioane Euro
- Suportul German pentru Investiții - 6.8 milioane Euro

A numit proiecte-pilot, care sunt în proces de implementare cu suportul Guvernului Germaniei în trei regiuni ale Republicii Moldova:

- Iluminare stradală eficientă în Tătărauca Veche, raionul Soroca
- Îmbunătățirea Managementului Deșeurilor Solide în raionul Florești
- Îmbunătățirea Serviciilor de Apă și Canalizare în raionul Râșcani
- Îmbunătățirea Managementului Deșeurilor Solide în raioanele Șoldănești și Rezina
- Creșterea Eficienței Energetice a spitalului regional Orhei
- Îmbunătățirea Eficienței Energetice a spitalului raional Nisporeni
- Îmbunătățirea serviciilor de Alimentare cu Apă în raionul Leova
- Îmbunătățirea Serviciilor de Apă și Canalizare în raionul Cahul

Au votat:

Pro - 31

Contra – 0

S-au abținut - 0

S-a decis:

1. Se ia act de informația prezentată de dl Philipp Johannsen, lider de țară, proiectul MSPL, cu privire la asistența acordată de Guvernul Germaniei în procesul de implementare a politicii de dezvoltare regională în Republica Moldova.

IV. S-a examinat:

1. Rolul și atribuțiile CRD Sud în realizarea obiectivelor de dezvoltare regională

Dna Tatiana Aramă, șef Secție planificare strategică și programare în cadrul ADR Sud, a prezentat informația despre Consiliul Regional pentru Dezvoltare Sud, componența, atribuțiile de bază și speciale ale Consiliului. A informat despre modul de funcționare al Consiliului și responsabilitățile membrilor CRD Sud.

Consiliul Regional pentru Dezvoltare - structură funcțională deliberativă la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, constituită pentru coordonarea și promovarea obiectivelor politicii de dezvoltare regională la nivel local.

Atributiile de bază:

- coordonează și monitorizează procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Regională și a Planului Operațional Regional;
- definește scopurile și prioritățile în domeniul dezvoltării social-economice a regiunii de dezvoltare;
- coordonează planificarea și implementarea obiectivelor de dezvoltare regională din cadrul regiunii;
- mobilizează resursele regionale în scopul dezvoltării stabile și durabile a localităților din regiune.

CRD are atribuții speciale:

- ✓ în domeniul aprobării Strategiei de dezvoltare regională și a planului operațional, elaborat de Agenție;
- ✓ în domeniul aprobării și promovării proiectelor de dezvoltare regională, propuse pentru a fi incluse în POR;
- ✓ în domeniul reprezentării regiunii de dezvoltare și a intereselor acesteia în cadrul CNCDR;
- ✓ în domeniul identificării zonelor defavorizate din interiorul regiunii de dezvoltare;
- ✓ în domeniul monitorizării modului de utilizare a mijloacelor financiare alocate regiunii de dezvoltare respective din Fondul național pentru dezvoltarea regională;
- ✓ în domeniul evaluării impactului implementării proiectelor și programelor regionale și al realizării obiectivelor de dezvoltare regională;
- ✓ în domeniul promovării cooperării interregionale și intraregionale cu instituțiile publice și organizațiile private.

Modul de funcționare al CRD Sud:

- Ședințe ordinare trimestriale
- Ședințe extraordinare:
 - la solicitarea președintelui CRD;
 - la inițiativa CNCDR;
 - la inițiativa Agenției;
 - la solicitarea unei treimi din numărul total de membri ai CRD
- Prima ședința a CRD este prezidată de reprezentantul MDRC pînă în momentul numirii în funcție a președintelui Consiliului.
- Membrii Consiliului Regional își exercită funcțiile fără a fi remunerați.

Responsabilitățile membrilor CRD:

- Să se prezinte regulat la ședințele consiliului;
- În caz de indisponibilitate, să delege o persoană din instituția sau organizația respectivă în bază de procură sau alt document oficial;
- Neprezentarea șă 3 ședințe consecutive poate fi temei pentru suspendarea calității de membru al consiliului regional.

Întrebări și propuneri:

Dna Silvia Strelciuc, membru CRD Sud:

- Care sunt metode de verificare a utilizării mijloacelor financiare în procesul de implementare a proiectelor în Regiunea Sud?

Dna Tatiana Aramă, șef Secție planificare strategică și programare în cadrul ADR Sud:

- Unica metoda de verificare la nivel regional - rapoartele financiare, care sunt elaborate de către angajații Agenției de Dezvoltare Regională Sud și prezentate Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor.

Au votat:

Pro - 31

Impotrivă – 0

S-au abținut - 0

S-a decis:

1. Se ia act de informația prezentată de dna Tatiana Aramă, șef Secție planificare strategică și programare în cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, cu privire la rolul și atribuțiile Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud în realizarea obiectivelor de dezvoltare regională.

V. S-a examinat:

1. Rolul, atribuțiile și activitatea curentă a ADR Sud, în scopul realizării obiectivelor regionale și naționale de dezvoltare regională

Dna Maria Culeșov, director ADR Sud, a prezentat informația despre misiunea și rolul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, structura și atribuțiile agenției.

Misiune:

- implicarea în programarea strategică a dezvoltării social-economice a regiunii,
- gestionarea competentă și eficientă a programelor/proiectelor finanțate din fondurile alocate pentru dezvoltarea regională
- inițierea programelor pentru promovarea strategică a regiunilor

Rol: de a contribui la dezvoltarea durabilă și echitabilă a întreg teritoriului regiunii Sud, urmărind înlăturarea dezechilibrelor dintre zonele regiunii în favoarea locuitorilor ei.

Atribuțiile Agenției:

- ✓ Elaborează strategii de dezvoltare regională (SDR) și planuri operaționale regionale (POR)
- ✓ Monitorizează și evaluează implementarea SDR și a POR
- ✓ Organizează implementarea SDR, a POR și alocarea în acest scop a mijloacelor financiare din FNDR
- ✓ Mobilizează instituțiile și organizațiile competente din regiune în scopul constituirii, menținerii și consolidării rețelei regionale de implementare a SDR
- ✓ Contribuie la consolidarea capacităților, autorităților și organizațiilor implicate în dezvoltarea regională
- ✓ Asigură lucrările de secretariat ale Consiliului Regional de Dezvoltare (CRD)
- ✓ Acordă suport informațional, metodologic și consultativ Consiliului Regional și APL
- ✓ Susține inițiativele transnaționale și transfrontaliere
- ✓ Atrage mijloacele nebugetare pentru implementarea SDR, a programelor și proiectelor conexe

- ✓ Promovează regiunea de dezvoltare în țară și peste hotarele ei

Totodată, a menționat și rezultatele activității Agenției, obținute în perioada anilor 2010-2014. A informat despre activitatea curentă a Agenției:

- în proces de elaborare se află Strategia de Dezvoltare Regională Sud 2020;
- este elaborat raportul privind implementarea Planului Operațional Regional Sud 2013 -2015 pentru perioada 2013-2014;
- 1 Ghid turistic „Vizitează RDS” în curs de elaborare;
- în proces de finalizare se află elaborarea Studiului de Fezabilitate pe Managementul Deșeurilor Solide pentru zona 3 din RDS (Cahul, Cantemir și Taraclia).

Dna Maria Culeșov, director ADR Sud, a numit 6 proiecte pentru anul 2015, care sunt aprobate spre finanțare din Fondul Național de Dezvoltare Regională și, totodată, a informat membrii CRD Sud despre proiectele din Regiunea Sud, care se implementează cu suportul financiar GIZ Moldova.

În conformitate cu acordul de finanțare semnat între MDRC și GIZ, cu suportul financiar GIZ, în anul 2015 are loc implementarea a 3 proiecte:

1. **„Construcția sistemului de canalizare în s. Roșu”** în valoare de 770 000 euro;
Au fost realizate achizițiile publice. În luna octombrie este preconizată începerea lucrărilor.
2. **„Reabilitarea stației de tratare din or. Cahul”** în valoare de 445 000 euro.
Proiectul se află la etapa achizițiilor publice repetate
3. **„Construcția apeductului magistral Leova - Iargara”** în valoare de 2 580 mii euro
Cu suportul specialiștilor GIZ fost elaborat capitolul din SDSE a raionului Leova privind aprovizionarea cu apă potabilă
A fost elaborat studiul de fezabilitate privind aprovizionarea cu apă potabilă a raionului Leova.
Este în proces de pregătire sarcina de proiectare actualizată în conformitate cu cerințele finanțatorului

Au votat:

Pro - 31

Impotrivă – 0

S-au abținut - 0

S-a decis:

1. **Se ia act de informația prezentată de dna Maria Culeșov, directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, cu privire la rolul, atribuțiile și activitatea curentă a Agenției de Dezvoltare Regională Sud, în scopul realizării obiectivelor regionale și naționale de dezvoltare regională.**

DI Nicolae Molozea, președinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud:

- Toate întrebările, stipulate în ordinea de zi a ședinței CRD, au fost examinate cu succes, conform agendei.
-

Președinte al Consiliului

Nicolae MOLOZEA

Contrasemnat:
Secretar al ședinței

Maria CULEȘOV